

≡ MAKE CARS GREEN

Ministry of Environmental Protection, Physical Planning and Construction
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

HAK
HRVATSKI AUTOKLUB

≡ UČINIMO AUTE ZELENI MA

HAK

MAKE CARS GREEN

Izdavač: Hrvatski autoklub

Za izdavača: Tomislav Družak, dipl.oec.

Tekst pripremio: mr. sc. Nenad Zuber

Grafičko oblikovanje i ilustracije: Venko Burčul

Ilustracije: Svjetlan Junaković

KAMPANJA UČINIMO AUTOMOBILE ZELENIMA

Svjetska automobilistička federacija (FIA) usvojila je, na prijedlog Svjetskog vijeća za mobilnost i automobile, na svojoj Generalnoj skupštini u listopadu 2007. godine u Parizu, *Deklaraciju o kakvoći zraka, klimatskim promjenama i ekonomičnosti goriva, kao osnovu za provedbu ovogodišnje globalne svjetske kampanje „Make Cars Green“.*

Svrha ovogodišnje globalne ekološke kampanje **Učinimo automobile zelenima** je promocija svih preporuka, prijedloga i aktivnosti koje doprinose smanjenju štetnoga utjecaja automobila na okoliš.

Usmjerena je prvenstveno prema političarima koji moraju uvidjeti značaj okoliša u kojem žive. Isto tako i potrošači/vozači moraju razumjeti svoj utjecaj i biti svjesni da i oni trebaju odigrati svoju ulogu u zaštiti okoliša.

Deklaracija pruža cjeloviti okvir za politiku FIA-e koja na globalnoj razini obuhvaća brigu o kvaliteti zraka, klimatskim promjenama i učinkovitosti i ekološkoj prihvatljivosti goriva.

POTPISAVŠI DEKLARACIJU, HRVATSKI AUTOKLUB POSTAO JE NOSITELJ PROVEDBE KAMPANJE UČINIMO AUTOMOBILE ZELENIMA U NAŠOJ DRŽAVI

KRATKI PODSJETNIK IZ EKOLOGIJE

Proizvodnja, promet i korištenje energije u velikoj mjeri negativno utječu na okoliš i ekosustave. Ogroman dio svjetske energije još se uvijek dobiva iz ekološki neprihvatljivih izvora energije: fosilnih goriva (ugljena, nafte, prirodnog plina). Sagorijevanjem fosilnih goriva nastaje staklenički plin ugljični dioksid (CO_2), koji uglavnom završava u atmosferi i svojim stakleničkim učinkom uzrokuje globalno zatopljenje.

Još je opasniji plin koji se oslobađa prilikom nepotpunog sagorijevanja goriva (sagorijevanja bez dovoljne količine kisika), a to je ugljični monoksid (CO), izuzetno otrovan plin bez boje, okusa ili mirisa, a koncentracija od samo 0,6% izaziva kod ljudi smrt već nakon 15 minuta udisanja.

Prilikom sagorijevanja otpuštaju se još neki štetni plinovi poput sumpornog dioksida ili dušikovih oksida. Ti plinovi reagiraju s vodenom parom u oblacima i formiraju kapljice koje padaju na zemlju kao slabe sumporne i dušične kiseline - kisele kiše, a te kiše djeluju izrazito štetno na čitave ekosustave. Kod sagorijevanja nekih izvora energije nastaju i sitne čestice minerala koje kasnije tvore pepeo (smog) štetan za zdravlje, a dio tih čestica diže se u atmosferu.

U sljedećih 20 godina globalna flota automobila predviđeno će rasti na preko 1,2 milijarde vozila i većina tog porasta ostvarit će se izvan Europe, u rastućim tržištima poput Kine i Indije

Prema posljednjim procjenama, emisija stakleničkih plinova se povećala za 70% između 1970. i 2004. godine

Danas su vozila čišća i učinkovitija (iskoristivost goriva) nego ikada prije, što je rezultat poboljšanja ekoloških performansi motornih vozila kao i čistoće goriva. Time je reducirana otrovna emisija plinova štetnih za okoliš, kao i količina CO₂ po vozilu

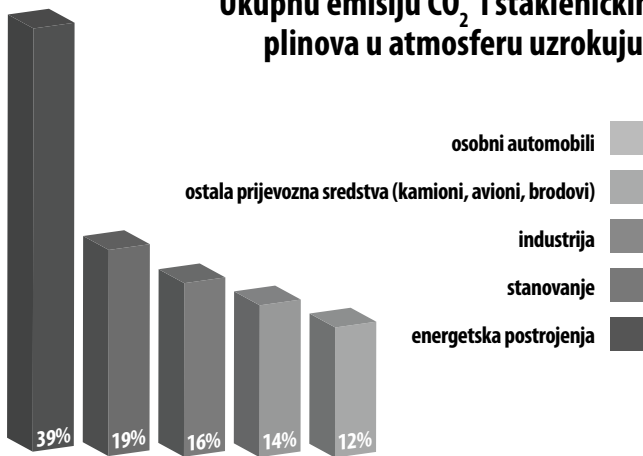
Ali, trenutno imamo 600 milijuna motornih vozila u uporabi diljem svijeta, a predviđa se da će se ta brojka udvostručiti do 2020. Najbrži rast motorizacije zbit će se u zemljama/ekonomijama u razvoju

Promet, to jest osobni automobili i ostala transportna sredstva, sudjeluju u emisiji stakleničkih plinova s više od 25%

Globalna potražnja za naftom će očekivano rasti sa sadašnjih 84 milijuna barela dnevno na 116 milijuna do 2030. godine, što će nedvojbeno dovesti do smanjenja naftnih kapaciteta i usporavanja proizvodnje

JESTE LI ZNALI...

Ukupnu emisiju CO₂ i stakleničkih plinova u atmosferu uzrokuju:

Kampanja Učinimo automobile zelenima pokreće se:

- kao poticaj svim autoklubovima članovima FIA-e, koji diljem svijeta djeluju u više od 120 zemalja na promociji globalne borbe protiv klimatskih promjena

- kao poziv FIA-e na globalno nastojanje da se emisija ispušnih plinova svede na razinu 140 grama CO₂ po prijeđenom kilometru

- kao potpora trenutnim nastojanjima u Europi i svijetu da se uspostave regulatorna ograničenja emisije CO₂

- zbog senzibilizacije javnosti i promjene promišljanja osobne uloge i odgovornosti za zaštitu okoliša i utjecaj na smanjenje emisije stakleničkih plinova, čime se izravno utječe na poboljšanje kakvoće zraka

FIA vladama zemalja preporučuje niz mjera kojima mogu povećati učinkovitost u realizaciji ciljeva globalne kampanje:

KAKO PROVESTI KAMPANJU

.... na nacionalnoj razini

■ Vlade moraju kontinuirano provoditi politiku i mjere za poboljšanje kvalitete zraka, ublažavanje klimatskih promjena, te promovirati ekonomičnija, kvalitetnija goriva, goriva s manje sumpora, alternativna goriva, odnosno goriva koja su prihvatljivija za okoliš i koja izgaraju bolje i manje štetno za prirodu. Treba poticati mobilnost koja je učinkovitija u smislu smanjenja globalne emisije CO₂.

■ Vlade trebaju promovirati nove čišće „zelene tehnologije“, vozila poboljšanog aerodinamičnog dizajna i dijelova, s indikatorima dijagnostike koji pomažu u eko načinu vožnje, a takva promidžba će utjecati na izbor od strane potrošača.

■ Vlade mogu utjecati na manju i efikasniju potrošnju goriva poticanjem urbanog planiranja cestovne infrastrukture i mreže prometnica, čime bi se smanjili zastoji i poboljšala protočnost prometa. Investicije u poboljšani kapacitet cesta mogu značajno smanjiti emisije plinova i razine buke motornih vozila, a mogu utjecati i na smanjenje svjetlosnog zagađenja. Inteligentni transportni sustavi mogu također značajno prodonijeti učinkovitosti i međuoperativnosti načina transporta.

■ Vlade mogu primjenjivati „zeleno oporezivanje“ kako bi potrošače potaknule na korištenje čistih automobilskih proizvoda i učinkovitijih goriva. Poreznim poticajima bi, primjerice, trebalo ubrzati prodor na tržište novih ekoloških prihvatljivih tehnologija. To bi ohrabralo potrošače da kupuju vozila, goriva i dijelove koji mogu smanjiti otrovne emisije plinova i CO₂ u atmosferu, pogotovo ako bi time smanjili troškove vožnje.

■ Oporezivanje kod registracije vozila treba reformirati da se ne odnosi samo na vlasništvo, već i na racionalno kori-

štenje vozila. Porezno treba stimulirati vozače na zamjenu vozila bez katalizatora onima koji imaju katalizator.

■ Ako Vlade žele potaknuti javnost na manje korištenje osobnih automobila, tada moraju osigurati dostupnost prihvatljivih alternativnih načina prijevoza koji su sigurni, pouzdani, učinkoviti i jeftini.

■ Vlade diljem svijeta trebale bi usvojiti aktivnu politiku za ubrzanje eko-modernizacije vozila koja koriste učinkovitija i za prirodu prihvatljivija goriva.

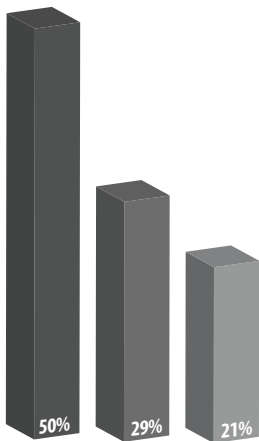
■ Vlade bi, u suradnji s autoklubovima, trebale podržavati sveobuhvatni program informiranja potrošača kojim bi se poticala odgovorna mobilnost i kupnja čistih vozila, goriva s manje ugljika i čestica, što bi, uz doprinos okolišu, još i smanjilo trošak mobilnosti. Tome bi pridonijelo označavanje eko-oznakama, a eko-testovi trebaju se koristiti za pružanje točnih i neovisnih informacija o ekološkim performansama proizvoda vezanih uz automobilizam.

■ Programi osposobljavanja kandidata za vozače trebaju poticati eko-vožnju, racionalnu vožnju, vožnju s učinkovitim gorivima za privatne i profesionalne korisnike, a eko-vožnja treba biti integrirana u program vozačkih ispita i programe treninga sigurne vožnje.

■ Treba podržati napore za promociju eko-vožnje, kao i uvođenje uređaja s informacijama za vozače poput ekonometara i indikatora stupnja prijenosa - za pomoć vozaču u održavanju učinkovitije potrošnje goriva i smanjivanju njegovih troškova vožnje.

■ Autoklubovi trebaju pružati informacije i pomoć potrošačima kod kupnje i vožnje „zelenog“ automobila.

ŠTO VI MOŽETE UČINITI ZA OKOLIŠ I PODRŽATI KAMPANJU?

Što osobno dobivate time?

... smanjujete postotak emisije stakleničkih plinova u atmosferu, kao rezultat osobne upotrebe energije:

Putnički cestovni prijevoz: 50%

Zagrijavanje ili hlađenje prostora: 29%

Kućanski aparati i rasvjeta: 21%

Zato pažljivo s upotrebom energije!

Što osobno dobivate time?

Štedite vaš novac!

Pomažete u borbi protiv klimatskih promjena!

Poboljšavate kakvoću zraka!

Štitite okoliš za sebe i svoju djecu!

10

ZAPOVIJEDI ZA ZELENU VOŽNJU!

1 Kupujte zeleno

■ Provjerite ekološke performanse (standarde emisije/ekonomičnost goriva) prije no kupite novi automobil, gorivo ili dijelove.

■ Kupite vozilo s najučinkovitijom potrošnjom goriva koja zadovoljava vaše svakodnevne potrebe.

■ Raspitajte se o kupnji hibridnih automobila, oni su budućnost. Hibridno vozilo (za pogon koristi kombinaciju benzina i el. struje) na prijeđenih 20.000 kilometara emitira oko dvije tona CO₂, dok sportski automobil koji koristi benzin za istu prijeđenu kilometražu u atmosferu izbací šest tona CO₂, a srednje jaki osobni automobil oko četiri tona.

■ Trošite goriva „pete generacije“ - goriva po EURO 5 standardu s propisanom oznakom BS - koja imaju sadržaj sumpora manji od 10 ppm - time produžujete vijek trajanja motora vašega automobila, prelazite do 10 % više kilometara s istom količinom goriva i štedite svoj novac i prirodu.

2 Planirajte svoje putovanje

■ Planiranjem svojega putovanja možete izbjeći kašnjenje i nepotrebna skretanja. Deset minuta nepotrebne vožnje u jednosatnom putovanju rezultira s 14 % nepotrebne potrošnje goriva.

■ Izbjegnite gužve i prometne špice. Na posao se uputite ranije kako biste izbjegli gužve i čekanje u kolonama, što uzrokuje bespotrebno sagorijevanje goriva. Birajte alternativni pravac, sporedne ulice, izbjegnite prometne čepove.

■ Možda niste znali da troškovi izazvani zastoja na cestovnim prometnicama, uključujući redovita putovanja na posao - dosežu prosječnu vrijednost od 1 % BDP-a (bruto društvenog proizvoda) u Europskoj uniji, a u Velikoj Britaniji i Francuskoj čak i 1,5 %.

■ Za odlazak po novine ili u dućan, kao i za kraću relaciju, ne koristite automobil. Idite pješke ili razmotrite mogućnost korištenja bicikla ili pak javnog gradskog prijevoza.

3 Često provjeravajte pritisak u gumama

- Vožnja s gumama čiji pritisak iznosi samo 50 kPA (0,5 kb/cm²) manje od propisanog, smanjuje efikasnost goriva za 2 %, a čak za 4 % u gradskim i prigradskim područjima.
- S obzirom da se oko 20 % energije potrebne za vožnju automobila koristi za svladavanje otpora kotrljanja, važno je imati propisani tlak zraka u gumama. Povećanje toga otpora izravno utječe na povećanje potrošnje goriva.
- Proizvođač je točno propisao pritisak zraka u gumama za prazno vozilo s vozačem i za maksimalno opterećenje. Pridržavajte se propisanoga.
- Vožnja s niskim pritiskom zraka u gumama izaziva višestruku štetu: zbog povećanih otpora kotrljanja povećava se nepotrebno trošenje guma, pogoršavaju se i vozna i upravljačka svojstva automobila, a potrošnja goriva se povećava.
- Veće opterećenje vozila zahtijeva veći pritisak u gumama.
- Bar jednom mjesečno prekontrolirajte pritisak zraka u gumama. Posebno prije, ali i nakon dužih putovanja, zbog povratka na uobičajeno. Time ćete povećati i vijek trajanja guma.
- Osim što će vam vožnja biti nešto neudobnija, isplativije je voziti s „više zraka u gumama“. No, ne pretjerujte, držite se propisanoga i redovito kontrolirajte.

4 Smanjite nepotreban teret i izbjegnite uporabu krovnih nosača

■ Vožnja s preopterećenim vozilom zahtijeva veću snagu, a to dovodi do značajnog smanjenja ekološke učinkovitosti goriva. Više snage zahtijeva više potrebnog goriva, a to znači veću emisiju štetnih plinova u atmosferu.

■ Znajte da se prosječno na svakih 100 kilograma težine tereta troši do pola litre goriva više, na svakih 100 kilometara puta. Izračunajte koliko će vas „koštati“ prijevoz četiri ili pet osoba u vašem vozilu, uz prtljagu u prtljažnom prostoru automobila koji može imati nosivost i preko dvije stotine kilograma.

■ Ne opterećujte automobil bespotrebnim stvarima. Alat koji ne koristite, torbe, „kanistre“, i drugi bespotrebni teret, koji može imati i nekoliko desetaka kilograma, ne vozite danima u vozilu. Ako ne morate, ne prevozite građevinski materijal u vozilu.

■ Budite promišljeni pri prijevozu osoba i osobne prtljage. Opterećujte vaš automobil samo onoliko koliko je to uistinu potrebno.

■ Prtljaga na krovu, ili vožnja s nepotrebnim teretom montiranim na krovu, pridonosi lošoj aerodinamici i prekomjernom otporu zraka koji snaga motora mora svladati. Svaki automobil ima svoj koeficijent aerodinamičnosti. Što je karoserija aerodinamičnija, automobil stvara manji otpor zraka, što znači da troši manje pogonskoga goriva za svladavanje tog otpora.

■ Svaki teret na krovu - klasični nosači za teret na krovu, nosači za skije, bicikle, sanduci za teret - predstavljaju narušavanje aerodinamičnosti vašega automobila. Već sami poprečni osnovni nosači na

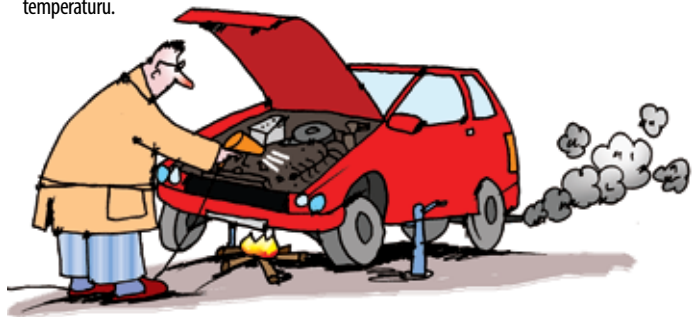

koje se montiraju namjenski nosači, uz buku uzrokuju povećanje potrošnje goriva za pola litre na svakih sto prijeđenih kilometara.

- Najbolje je za prijevoz tereta na krovu koristiti aerodinamične sanduke.
- Teret uvijek pravilno rasporedite na krovu, zapreminu pokušajte maksimalno smanjiti i dobro ga učvrstite.
- Pokušajte teret slagati aerodinamično, npr. vrhove skija okrenite uvijek prema stražnjem kraju vozila.
- Vožnja velikom brzinom opasna je za nedovoljno učvršćen teret na krovu, stabilnost vozila, i dodatno povećava potrošnju goriva.
- Ako imate puno prtljage, racionalnije je upotrijebiti laku prikolicu, znatno ćete manje potrošiti goriva.
- Odmah po prestanku potrebe za prijevozom stvari na krovu - skinite teret i nosače s automobila.

5 Nemojte zagrijavati motor prije polaska

■ Današnji osobni automobili ne trebaju se zagrijavati, osim u hladnim podnebljima i nakon dugog razdoblja nekorištenja. Početna, polaganija vožnja je dovoljna da se motor zagrije i dosegne radnu temperaturu.

6 Racionalno koristite klima-uređaj i ostale potrošače energije u vozilu

- Ni struja koja se proizvodi u automobilu nije „besplatna“. Što je više potrošača uključeno istovremeno, opterećenja su veća i troši se više goriva. Racionalno se ponašajte s potrošačima u vozilu.
- Najviše goriva troši uređaj za klimatizaciju u vozilu. Potrošnju goriva povećava do jedne litre na 100 kilometara prijeđenog puta.
- Izbjegavajte prekomjerno rashlađivanje. Uređaj za klimatizaciju u vozilu, kod vanjske temperature od 25 stupnjeva, povećava potrošnju goriva za 12%.
- Prekomjerno rashlađivanje unutrašnjosti vozila u odnosu na vanjsku temperaturu nije niti zdravo.
- Naravno, tu su još svjetla, svjetla za maglu, stražnje svjetlo za maglu, ventilacija, radio ili drugi audio uređaji koji mogu povećati potrošnju još za otprilike jednu litru goriva.
- Isključite nepotrebne potrošače na vašem vozilu. Svjetla za maglu i stražnje svjetlo za maglu koristite samo kada je to nužno. Čak i u uvjetima magle isključite ove potrošače kada vozite u koloni.

Ubrzavajte nježno, držite stalnu brzinu, vozite umjerenom brzinom

- Ne ubrzavajte naglo, s mjesta krećite nježno. Naglo ubrzanje može koštati i do 25 % više potrošenog goriva. Ne dozvolite da vam gume zaškripe (proklizavaju) pri ubrzanju.
- Postupno ubrzavajte, vozite ravnomjerno, izbjegavajte nagla iznenadna ubrzanja ili nagla kočenja. Ako u vozilu imate putno računalo koje mjeri trenutnu potrošnju goriva, jasno ćete vidjeti koliko vas košta neracionalna vožnja.
- Izbjegavajte voziti preblizu vozilu ispred svojeg, jer to uzrokuje nepotrebno ubrzanje/usporavanje, uz 2 - 6 % manju učinkovitost goriva u gradskim i prigradskim područjima.
- Brza i nervozna vožnja uz stalno i nepotrebno pretjerano ubrzanje, a onda naglo kočenje, povećava potrošnju goriva. Najveća je potrošnja pri ubrzanju po načelu „gas do daske“. Svako kočenje doslovno uništava pogonsku energiju, koja se bespotrebno pretvara u toplinu (očituje se u zagrijavanju sustava za kočenje).

- Vozite umjerenom brzinom, ravnomjerno, u skladu s propisanim brzinama i ograničenjima brzina.
- Isplativije je izabrati vožnju u nižim brojevima okretaja i višem stupnju prijenosa. Vozite najčešće u najvećem mogućem stupnju prijenosa i održavajte zadovoljavajući broj okretaja bez zamaranja motora.
- Najveći broj automobila troši optimalnu količinu goriva u petoj brzini pri konstantnih 80 km na sat. Takvom se vožnjom, dugoročno, štedi najviše goriva i najmanje zagađuje okoliš.
- Prilagodite stupanj prijenosa cesti kojom vozite (uzbrdica, nizbrdica, zavoj, otvorena cesta, naselje). Ne povećavajte broj okretaja do maksimuma. Stupanj prijenosa mijenjajte pri najvišem zakretnom momentu motora. Gledajte u brojač okretaja ili to odredite iskustveno po zvuku motora. Pravodobno i pravilno prebacivanje u viši stupanj prijenosa može uštedjeti do 8 % goriva. Moderni motori su fleksibilniji nego prije i omogućuju ranije prebacivanje u viši stupanj prijenosa bez oštećenja motora. Idealna točka za promjenu brzine je između 2.000 i 2.500 o/min.
- Gradska vožnja, kratke relacije (na kojima motor ne stigne postići radnu temperaturu), učestalo mijenjanje nižih stupnjeva prijenosa, veći broj okretaja motora - sve to troši, naravno, znatno više goriva nego vožnja izvan naseljenog mjesta. Zato su gradovi često ekološke bombe, najzagađenija mjesta.
- Umjerenom vožnjom i redovitim održavanjem znatno ćemo uštedjeti na gorivu. Nerazumno se vožnjom troši 20 do 30 % goriva više nego je potrebno, a time se ugrožava kakvoća zraka u okružju.
- Ne bacajte novac kroz ispušnu cijev automobila!
- Povećanjem brzine do maksimalne, znatno rastu otpori vožnji, poglavito otpor zraka. Dvostrukim povećanjem brzine utrošak energije se povećava za četiri puta, a angažirana snaga osam puta. Dakako, proporcionalno se povećava i potrošnja goriva, te se doista vrijedi zapitati - isplati li se voziti prebrzo?
- Povećanje brzine za svakih 10 km na sat zahtijeva u prosjeku oko pola litre goriva više na 100 kilometara prijeđenog puta.

8 Kočite motorom

- Vožnja s predviđanjem onoga što slijedi, pravodobno otpuštanje papučice gasa kod prepoznavanja situacije u kojoj se trebate zaustaviti, obustavlja opskrbu gorivom i donosi 2 % veću iskoristivost goriva.
- Planirajte svoju vožnju, gledajte i mislite unaprijed. Povećajte razmak između vašega automobila i onoga ispred vas kako biste imali dovoljno vremena za umjerenu i pravodobnu reakciju kočenja motorom ili izbjegavanje naleta.
- Uvijek budite spremni na brze promjene situacije u prometu i ne dajte da vas iznenade. Predvidite ih. Ne vozite „na auspuffu“ vozila ispred. Morat ćete naglo kočiti, ako dođe do iznenadne promjene situacije.
- Ne približavajte se velikom brzinom raskrižju na kojem je crveno svjetlo, kako ne biste morali naglo kočiti. Promatrajte situaciju daleko pred automobilom, oduzmite gas pravodobno, koristite inerciju vozila, neka se automobil dokotrlja do raskrižja i tada lagano zakočite. U tom slučaju vaše vozilo ne troši gorivo.
- Po mogućnosti, što je moguće češće kočite motorom, a kočnicu koristite samo kad je to nužno.

9 Neka vam motor ne radi u neutralnom hodu (leru)

- 10 minuta rada u leru s isključenom klimom rasipa 130 cc goriva. Isključite motor umjesto da radi u leru, kad god je to sigurno i moguće učiniti.
- U velikim gužvama, za crvenog svjetla na raskrižju, dok čekate na prijelazu ceste preko željezničke pruge, na parkiralištima, kod ulaska na trajekte, dok nekoga čekate u vozilu, kao i u sličnim situacijama - isključivanjem motora sprečavate nepotrebnu emisiju CO₂ u atmosferu.
- Ne turirajte motor u visokim okretajima bespotrebno, niti dok stojite na mjestu ili dok krećete s mjesta.
- Savjetujemo - ako, iz bilo kojega razloga, stojite na mjestu više od 20 sekundi, isključite motor! Ušteda goriva može biti značajna!

10 Smanjite svoju emisiju CO₂

- Ako ne možete smanjiti korištenje osobnog automobila, razmotrite kupnju ekonomičnijeg vozila s manjom potrošnjom ugljika, razmjerno vašoj godišnjoj kilometraži.
- Kupite vozilo s katalizatorom, s manjom snagom motora, manjom potrošnjom goriva, dieselskim motorom, boljom aerodinamičnom karoserijom, s putnim računalom.
- U vaše vozilo s pogonom na benzin ugradite pogon na plin. Uštedjet ćete, jer je autoplin ipak najjeftinije pogonsko gorivo i za prirodu je prihvatljivo.
- Održavajte redovito vaš osobni automobil. Loše održavan automobil može proizvesti i do 50 % više CO₂. Neodržavano vozilo troši znatno više goriva. To vam je nepotreban trošak i nepotrebno uništavanje kakvoće zraka.
- Ulaganje u servisiranje automobila višestruko se vraća, ne samo kroz povećanu sigurnost, nego i kroz smanjenu potrošnju. Podešen motor znatno smanjuje emisiju štetnih plinova, ali i bolje „vuče“ te troši znatno manje goriva.
- Nemojte štedjeti na izmjeni ulja. Koristite po mogućnosti što kvalitetnija suvremena ulja, jer ćete tako uštedjeti oko 5 % goriva.
- Najznačajnija odluka je: voziti manje! To je prvi korak k uštedi novca, doprinos vašemu zdravlju i brizi za vaš okoliš. Hodajte, pješajte, vozite bicikl, odaberite bar jedan dan u tjednu bez automobila.
- Koristite javni gradski prijevoz. Javni gradski prijevoz koristi za prirodu prihvatljiva učinkovita goriva: bio-diesel ili plin, ali i električnu energiju. Svako vozilo kapacitetom zamjenjuje od 40 do 70 osobnih automobila. Smanjuju gužve. Prihvatljiva su za okoliš.
- Promijenite svoj dosadašnji način vožnje i loše navike, vozite racionalnije, štedljivije, vozite defenzivno, vozite mudro, vozite ekološki! I ne košta vas gotovo ništa.

≡ MAKE CARS GREEN

I, na kraju, istraživanja uzroka nesreća potvrđuju da su racionalniji, štedljiviji i mudriji vozači ujedno i sigurniji vozači. To je vrlo uvjerljiv razlog da razmislite o svom načinu vožnje!

Kako potražnja za korištenjem automobila raste diljem svijeta, razvoj i implementacija čistih i učinkovitijih tehnologija, goriva i zelenih automobila - **KLJUČ SU NAŠE BUDUĆE MOBILNOSTI!**

HAK
HRVATSKI AUTOKLUB